

OSNOVNI ELEMENTI IZMENA I DOPUNA ZAKONA O DEVIZNOM POSLOVANJU - "Sl. glasnik RS", br. 31/2011

Uzimajući u obzir strateško opredeljenje Republike Srbije da postane član Svetske trgovinske organizacije, jedan od osnovnih ciljeva izmena i dopuna Zakona o deviznom poslovanju jeste usaglašavanje domaćih propisa s pravilima i principima STO i dalja liberalizacija odredaba koje uređuju spoljnotrgovinski režim.

Osnovne karakteristike izmena i dopuna Zakona o deviznom poslovanju su:

- Ukinuti su rokovi od **180 dana** za unos sredstava plaćanja ostvarenih po osnovu **izvoza robe** u inostranstvo, odnosno rokova za **uvoz robe** koji je **unapred plaćen**.

- Propisano je da se **kreditnim poslovima sa inostranstvom** smatraju izvoz i uvoz robe ili usluge koji nisu naplaćeni, odnosno plaćeni **u roku dužem od godinu dana** od dana izvršenog izvoza ili uvoza, kao i unapred naplaćena, odnosno plaćena roba ili usluga koja nije izvezena, odnosno uvezena u roku dužem od godinu dana od dana izvršene naplate, odnosno plaćanja. Istovremeno, ovim članom je propisano da Narodna banka Srbije donosi podzakonski akt o evidentiranju ovih poslova, na predlog Ministarstva finansija.

- Propisano je da će ne samo rezident - pravno lice, već i rezident - **preduzetnik** ubuduće moći vršiti **prebijanje dugovanja i potraživanja** po realizovanom spoljnotrgovinskom prometu robe i usluga, pod uslovima i na način koji propiše Vlada, i uz obavezu da o ovome izveste Devizni inspektorat.

- Osim po poslovima realizovanog spoljnotrgovinskog prometa robe i usluga, banka, rezident - pravno lice i preduzetnik mogu izvršiti prebijanje dugovanja ili potraživanja i po osnovu kreditnih poslova sa inostranstvom u devizama sa:

- potraživanjem ili dugovanjem po osnovu tih poslova,
- potraživanjem ili dugovanjem po osnovu realizovanog spoljnotrgovinskog prometa robe i usluga,
- po osnovu direktnih investicija i
- po osnovu ulaganja u nepokretnosti.

- Ukida se obaveza unosa dobiti, ostvarene **izvođenjem investicionih radova u inostranstvu, kao i zadržanog garantnog depozita**, ali se rezidentima propisuje obaveza **izveštavanja Deviznog inspektorata** o dobiti ostvarene po osnovu **direktnog ulaganja**, do sada definisana kao dobit ostvarena obavljanjem privredne delatnosti u inostranstvu.

- Izmenama je proširen broj osnova po kojima se naplate, plaćanja i prenosi mogu vršiti u **devizama u zemlji**, kao izuzetak u odnosu na pravilo da se platni promet u zemlji obavlja u dinarima.

Plaćanje, naplaćivanje i prenos mogu se vršiti i u devizama po osnovu:

- donacije u humanitarne, naučne i kulturne svrhe, u skladu sa zakonom o donacijama;
- bankarske garancije, ukoliko su garancije uslov za realizaciju osnovnog posla koji se u Republici vrši u devizama;
- naknade troškova za službeni put u inostranstvo, koja se može izvršiti i u efektivnom

stranom novcu;

- uplate zarada zaposlenima u diplomatsko-konzularnim predstavništvima, organizacijama u sastavu UN i međunarodnim finansijskim organizacijama u Republici;
- programa i projekata koji se finansiraju iz razvojne pomoći EU u kojima učestvuje Republika Srbija, pri čemu sekundarne nabavke koje vrši dalje projektni partner ili korisnik nisu predmet ovog izuzeća;
- spoljnotrgovinskih poslova - banka može po nalogu nerezidenta - kupca robe ili usluge, kome odobrava robni kredit, u Republici vršiti plaćanje u devizama rezidentu - prodavcu te robe ili pružaocu usluge u spoljnotrgovinskom prometu;
- poslova koji su uređeni zakonima koji uređuju tržište hartija od vrednosti i drugih finansijskih instrumenata i osiguranje depozita;
- drugih slučajeva propisanim zakonom.

- Uredjeno je uvođenje **jedinstvenog registra deviznih računa** koji vodi NBS.

- Izdavanje ovlašćenja za obavljanje **menjačkih poslova**, kao i **kontrola** tih poslova, **od 1. januara 2012. godine** više neće biti u nadležnosti Narodne banke Srbije, već **Deviznog inspektorata**.

- Ministarstvo finansija propisuje uslove za obavljanje delatnosti pružanja usluga prenosa novca u međunarodnom platnom prometu, a o dozvoli za obavljanje te delatnosti odlučuje Devizni inspektorat.

- Devizni inspektorat ne vodi više prekršajne postupke u prvom stepenu, odnosno prekršajni postupci po osnovu odredaba ovog zakona preneti su u nadležnost prekršajnih sudova.